

ύπουργός), διαφωνήσας όμως μετ' αὐτοῦ ἀπλλάγη, τῶν καθηκόντων του καὶ προὐκάλεσε τὸ κίνημα τοῦ Θεορίσου, ἢ συνέλευσις τοῦ ὁποίου ἐκήρυξε τὴν πολιτικὴν ἐνωσὴν τῆς Κρήτης μετὰ τῆς Ἑλλάδος (1905) καὶ ἐπέβαλε τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ πρίγκηπος. Τῷ 1910 ἐγένετο πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως τῶν Κρητῶν καὶ Πρωθυπουργὸς τῆς Κρητικῆς Πολιτείας. Τὸ ἴδιον ἔτος, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Στρατιωτικοῦ συνδέσμου, κατέβη εἰς Ἑλλάδα καὶ ἐδημιούργησε τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Μέχρι τοῦ 1915 διετέλεσε κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος, διεξαγαγὼν τοὺς νικηφόρους πολέμους 1912-1913. Τῷ 1915, διαφωνήσας μετὰ τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον διὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, παρητήθη. Τυχὼν καὶ αἰθῆς τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 31 Μαΐου 1915 ἐσχμάτισεν ἐκ νέου Κυβέρνησιν, πλὴν, διαφωνήσας καὶ διὰ δευτέραν φορὰν μετὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντῖνου, κατέφυγεν εἰς Μακεδονίαν καὶ ἴδρυσεν τὸ Κράτος τῆς Θεσσαλονίκης (1916). Τῷ 1917 ἐπελευθέρθη τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας, ἀναλαβὼν τὴν Κυβέρνησιν τῆς χώρας, ἀπομακρυνθέντος τοῦ Βασιλέως Κωνσταντῖνου. Ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεώς του συμμετέσχεν ἡ Ἑλλάς τοῦ Μεγάλου πολέμου. Ἐπέτυχεν τὰς συνθηκᾶς Νεῖγῦ καὶ Σεβρῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλάς προσήρα τὴν Δυτικὴν καὶ Ἀνατολικὴν Θράκην καὶ ἀνελάμβανε τὴν διοίκησιν μεγάλης περιοχῆς ἐν Μ. Ἀσίᾳ. Τὸν Νοέμβριον 1920, ἀποτυχόντος ἐκλογικῶς τοῦ κόμματός του, ἀπεσῆθη τῆς πολιτικῆς ἐπανελεύσεως ἐκ νέου εἰς ταύτην τῷ 1924, γενόμενος πρωθυπουργός. Μετὰ βραχείαν παραμονὴν εἰς τὴν ἀρχὴν παρητήθη τὴν 4 Φεβρουαρίου ἰδίου ἔτους. Ἐπανεβλῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν τὸν Μάιον 1928, ἀνέλαβεν ὀριστικῶς τὴν ἀρχηγίαν τοῦ κόμματός των Φιλελευθέρων. Διετέλεσε κατὰ τὰς περιόδους 1912-1915 καὶ 1917-1920 τετρακίς ὑπουργός τῶν Στρατιωτικῶν. Α.Ν.Κ.

Βέντα (*γαντ.*) Ἴσχυρὰ σκονίαι τοῦ ἔξαρτισμοῦ τῶν πλοίων ἐκ σύρματος συνήθως. Ὅπως ὁ ἐπίτονος τοῦ προβόλου καλεῖται *βέντο* τοῦ *μπομπούσου*, οἱ δὲ ὀρθοτήρες τῆς κέρκου ἢ τῶν ἐπωτιδίων, *βέντα* τῆς *ράνας* ἢ τοῦ καπνοῦ.

Βεντήρας Γεώργιος, Ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ, φονευθεὶς τῆν 15 Ἰουλίου 1913 εἰς τὴν μάχην τῆς Κρέσνας. Α.Ν.Κ.

Βεράτιον, Πόλις τῆς Ἀλβανίας, κειμένη παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἄφου (Ὀζοῦν ἢ Βερατιανῶν), πρωτεύουσα τῆς περιοχῆς τῆς Μουζακιάς. Ἔχει περὶ τοὺς 15.000 κατοίκων, ὧν περὶ τὰς 8.000 εἶνε ὀρθόδοξοι χριστιανοί, οἱ δὲ λοιποὶ μουσουλμάνοι. Ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκαλεῖτο καὶ Ὑρεσιὰς, βραδύτερον δὲ Ἀντιπάτρηια, Λευκὴ Πέτρα, Σκάμπει, καὶ τέλος Βηρωτός, ἤτις ἀνακαινισθεῖσα ὑπὸ τῆς Πουλχερίας, ἀδελφῆς Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ, μετωνομάσθη Πελχεριούπολις (ἔτει 425). Ὁ Σέρβος βασιλεὺς Στέφανος Δουσιὰν καταλάβων τὸ Β. τῷ 1345 ἔδωκεν αὐτῷ τὸ ὄνομα «Βέλα-Γρά» (Λευκὴ Πόλις), ἐξ οὗ νῦν καλεῖται Βελέγραδα ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ Πατριαρχείου, ὃ δὲ Ὀρθόδοξος μητροπολίτης Β. καλεῖται «Βελεγράδων». Τὸ Β. ὑπῆρξε κατὰ τὸν μεσαιῶνα κέντρον ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ὑπήγετο ὑπὸ τοὺς Ἀγγέλους Κομνηνοὺς τοῦ Δεσποτάτου τῆς Ἠπείρου. Εἶτα περιήλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ βασιλέως τῆς Σικελίας Μαμφρέδου. Τῷ 1274 ἐπανεκτήθη ὑπὸ τῶν Παλαιολόγων τοῦ Βυζαντίου. Τῷ 1330 ὁ Ἀνδρόνικος Παλαιολόγος, ὄλην μισθοφόρος Τούρκους, ἐτιμώρησε τοὺς ὄρεσιβίους Ἀλβανούς, οἵτινες ἐλεηλάτουν τὰ περίχωρα τοῦ Β. Τῷ 1345 κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Σεφάνου Δουσιὰν, βασιλέως τῶν Σέρβων, ὁπότε ἡ πόλις ἐπέστη λεηλασίαν ὑπὸ τε τῶν Σέρβων καὶ ὑπὸ τῶν πρὸς βοήθειαν αὐτῶν δραμόντων βλάχων τοῦ χ. Δουσιὰν, κειμένου Α. τοῦ Βερατίου, ἐπὶ τῶν πρὸς Β. κλιτύων τοῦ ὄρους Μπόφνια. Τῷ 1360 τὸ κάστρον τοῦ Β. κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Μάλσα, καταγομένου ἐξ ἀρχοντικοῦ γένους τοῦ Μαυροβουίνου, εἶτα δὲ ὑπὸ τοῦ Καρόλου Τόπια. Ἀλβανοὺ πρίγκηπος, καὶ τέλος ὑπὸ τοῦ Μηρτζε Ζάρκου, υἱοῦ Σέβου Στρατηγοῦ. Κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1417 ἐγένετο κύριος τοῦ Β. οἱ Τοῦρκοι, οὗς δὲ κατ' ὀρθώσασε βραδύτερον ἀν' ἐκδιώξῃ ὁ Γεώργιος Καστριώτης ἢ Σκεδέρμπης. Ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἡ πόλις διετήρησε τὴν ἀρχαίαν σημασίαν καὶ ἀκμὴν αὐτῆς. Πολλοὶ ὑπῆρξαν οἱ σημαίνοντες ἐκ Β. Ἀλβανοὶ μπέηδες καὶ πασάδες, οἷον ὁ Μουζάκης ὁ Ἰσαήλ πασᾶς Βαλαμπέμπης. ὁ Ἀχμέτ Κούρ (1760), διορισθεὶς ὑπὸ τῆς Ὑ. Πύλης Δερβέναγας ἤτοι ἐπόπτης τῶν στενῶν καὶ ὁδῶν καθ' ὅλην τὴν Θεσσαλίαν, Στερεὰν Ἑλλάδα καὶ Ἠπείρον, καὶ ὅστις ἐπὶ μακρὸν ἦτο ἐχθρὸς τοῦ Ἀλή Πασᾶ τῶν Ἰσωνίων (1785). Τὸ Β. ἐκυριώσεν ὁ Ἀλβανὸς ἐπαναστάτης Γκιουλέκας τῷ 1849. Ν.Κ.Σ.

Βέρβενα, χωρίον τῆς ἐπαρχίας Κυνοβρίας τοῦ νομοῦ Ἀρχαδιάς, ὅπου κατὰ Μάρτιον 1821 ὑπὸ τὸν Ἐπίσκοπον Βρεσθῆνης Θεόδωρον, Σαρηγιάννην, Παναγιώτην Ζαφειρόπουλον, Κωνσταντῖνον Μαυρομυχάλην καὶ Κοντάκην συνεκκεντρώθησαν 1500 ἀγωνισταὶ καὶ ὠχυρώθησαν, κτίσαντες τέσσαρας πύργους. Τὴν 17 πρὸς 18 Μαΐου 1821 δεκαοχθίλοι Τούρκοι ἐκ Τριπόλεως προσέβαλον τὰ Βέρβενα, ἀποκορπύοντες ὅμως ὑπεχώρησαν. Α.Ν.Κ.

Βέργα Ἀλμυροῦ. Ἀποκαλεῖται οὕτως λιθόδητον ὄχρωμα ἀνεγερθέν κατ' Ἰούλιον 1826 παρὰ τὸ μικρὸν χωρίον Ἀλμυρὸν τῆς Δυτικῆς Μάνης, κείμενον δὲ εἰς στενωπὸν, ἧς σχηματίζεται ἄφ' ἐνὸς μὲν ὑπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ἄφ' ἐτέρου δὲ ὑπὸ τῶν ἀποτόμων καὶ βραχωδῶν δυτικῶν κλιτύων ὑψηλοῦ ἀντερείσματος τοῦ Ταυγέτου, καλουμένου ὄρους Καλαθίου ἢ τῆς Σελίας. Ἡ στενωπὸς αὕτη, ἧς τὸ πλάτος δὲν ὑπερβαίνει τὰ 300 περὶ τοῦ μέτρα, ἀποτελεῖ μοναδικὴν εἰσοδὸν πρὸς τὴν Δυτικὴν Μάνην (ἐπαρχίαν Οἰτύλου) ἀπὸ τοῦ μεσσηνιακοῦ πεδίου, καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχουσα ἀπρόσιτα πλευρὰ, τὴν θάλασσαν πρὸς δυσμὰς, καὶ τὰς βραχώδεις δυσαναβάτους κλιτύας τοῦ Καλαθίου πρὸς ἀνατολάς. Ὁ αἰγύπιος Ἰβραήμ πασᾶς, κατὰ τὴν εἰρημνὴν ἐποχὴν, εἶχε προσκαλέσῃ εἰς ὑποταγὴν τὸν Γεωργάκη Μαυρομυχάλην, ὅστις ὅμως ἀπέκρουσεν ὑπερηφάνως τὴν τοιαύτην πρότασιν. Ὀργισθεὶς ἐκ τούτου ὁ Ἰβραήμ ἐξεστράτευσεν μετὰ 7000 πεζῶν καὶ ἰππέων ἐκ Καλαμῶν κατὰ τῆς Μάνης. Ἀλλὰ παρὰ τὸ χωρίον Ἀλμυρὸν συγκεντρωθέντες περίπου 1000 Μανιάται ὑπὸ τὸν Γεωργάκη Μαυρομυχάλην, ἐφραξαν τὴν στενὴν ἐκεῖνα διόδον διὰ προχείρου λιθοκίστου ὄχυρώματος, διήκοντος ἀπὸ τῆς παραλίας μέχρι τῶν ὑπορειῶν τοῦ Καλαθίου, καὶ ἀπέκρουσαν τρεῖς διαδοχικὰς μαρινώδεις ἐπιθέσεις τῶν αἰγυπτίων κατὰ μέτωπον. Ἐπεζήτησε τότε ὁ Ἰβραήμ νὰ παρακάμῃ τὸ ὄχρωμα τοῦτο, κυκλῶν τοὺς ἀμυνομένους ἀπ' ἀνατολῶν διὰ τῶν βραχωδῶν κλιτύων τοῦ Καλαθίου, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀπέτυχεν ἢ τοιαυτὴν προσπάθειαν μετὰ μεγάλων ἀπωλειῶν τῶν αἰγυπτίων, καίτοι ἡ τοιαυτὴ τετάρτη ἐπίθεσις εἶχε συνοδευθῇ διὰ συγχρόνου ἀπασχολήσεως κατὰ μέτωπον (ἀπὸ τῶν Β.Δ.) καὶ διὰ τοῦ πυρός δύο βρικῶν ἀπὸ τῆς θάλασσης (ἤτοι ἀπὸ Δ.). Πεισιμότως ἐπιδιώκων τὴν καθυπόταξιν τῆς Μάνης ὁ Ἰβραήμ ἀπεφάσισε τότε νὰ ἐνεργήσῃ ἀπόβασιν 1500 αἰγυπτίων πεζῶν νοτιώτερον εἰς Δηρόν, μαθὼν ὅτι οἱ Μανιάται εἶχον δράμει εἰς Βέργαν πρὸς ἄμυναν τῆς ἐαυτῶν χώρας. Τὸ ἀποβιβασθὲν τοῦτο εἰς Δηρόν σῶμα προήλασε πρὸς τὰ Τσαπαλιὰ, ἀλλὰ κανονιοβολήθη ἐκεῖθεν καὶ προσβλήθη συγχρόνως ὑπὸ ἐτέρων προσδραμόντων ἐκ τῶν πέριξ χωρίων Μανιατῶν, ἐπισχυθέντων καὶ ὑπὸ δραπετηφόρων γυναικῶν, ἠναγκάσθη, μετὰ δεινὴν πάλην, κατακοπθεὶς, νὰ ὑποχωρῇ καὶ ἐσπευσμένως ἐπιβιβασθὲν ἐκ νέου ἐπὶ τῶν πλοίων ν' ἀπέλθῃ. Ὁ Ἰβραήμ διετάξῃ τότε νέαν λυσσάσθη κατὰ τοῦ ὄχυρώματος τῆς Βέργας ἐφόδον τῶν αἰγυπτίων, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἀπέτυχεν οὐκ ὀρθῶς ὡς καὶ αἱ προηγούμεναι. Ὅπως ὀλοσχερῶς ἀπέτυχε ἡ κατὰ τῆς Μάνης ἐκστρατεία τοῦ Ἰβραήμ πασᾶ, χάρις δὲ εἰς τὴν ἀνδρείαν τῶν Μανιατῶν καὶ τὸν ἠρωϊσμόν τῶν Μανιατισσῶν καὶ εἰς τὸν περιφημον λιθοκίστου ὄχυρωμα ἐκείνου τῆς Βέργας Ἀλμυροῦ, οὗ ἔτι καὶ νῦν σφύεται ἰκανὸν μέρος, τὸ ἔδαφος τῆς Μάνης παρέμεινε μέχρι τέλους ἀλώβητον ἀπὸ πάσης τουρκικῆς ἐπιδρομῆς. Ν.Κ.Σ.

Βεργαλλίτη ἢ *Βεργαλλίτις (Πυρρί)* Οὐσία πλαστικὴ ἔχουσα ὡς βῆσιν τὸ καουτσούκ καὶ ἀποκρίσσιμα διακαταλήλου κατεργασίας ἰδιότητος καθιστώσας αὐτὴν οὐσίαν πρόσφορον πρὸς ἔμφραξιν διὰ τε τὰ ὑγρά καὶ τὰ ἀέρια, ἐντός τῶν χαλωτηρίων τῶν πυροβόλων (ἀντοχή εἰς τριβάς, πῆσεις, ὑψηλὰς θερμοκρασίας, ἀναπυροσόμενα κατὰ τὴν βολὴν κ.τ.λ.). Χρησιμοποιοῦται ὑπὸ μορφὴν δακτυλίου ἢ παρακύκλου εἰς τοὺς ἔμφρακτιῆρας τῶν χαλιωτηρίων καὶ ἐπανατακτῶν τῶν νέων ἡμῶν πυροβόλων Schneider, εἰς τὰς ἵδραντίας καὶ τὰς φιάλας πεπιεσμένου ἀερίου. Ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται ἐν καλλὴ καταστάσει ἔχει ὑψηλὴν πλαστικὴν, οὐσα κατὰ τι σκληροτέρα τοῦ καουτσούκ. Ἀναδιπλωμένη δέον νὰ μὴ παρουσιάζῃ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἔμφραξιν ἀνομιὰς, ἀφιερμένη δὲ ν' ἀναλαμβάνῃ τὸ ἀρχικὸν αὐτῆς σχῆμα. Αἱ ἰδιότητες αὐτῆς ὅσον σὺν τῷ χρόνῳ ἀπόλλυνται τῇ ἐπιδρασεί τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, τοῦ ἠλιακοῦ φωτός καὶ τῆς θερμότητος. Διὰ τῆς καλλῆς ὄθεν συντηρήσεως αὐτῆς δέον νὰ ἐπιδιώκεται ἡ ἀχρηστευσίς τῆς ὁσον τὸ δυνατόν βραδύτερον. Πρὸς τοῦτο ἄνετα τὰ ἐκ β. ἀνταλλακτικὰ, συγκεντρούμενα κατὰ πυροβολοαχίαν, ἐγκιβωτίζονται ἐντός λευκοσιδήρου κιβωτίου πλήρους καθαροῦ καὶ ἀνύδρου λαυολίνης, φρασομένου δὲ ἀεροστεφῆς. Ἴνα χρησιμοποιηθῇ μετὰ ταῦτα ἡ β. καθαρίζεται ἐκ τῆς ἐπιταθημένης λαυολίνης διὰ διαλύματος ὀξεικοῦ αἰθαλοῦ. *Ποιοτικὸς ἔλεγχος κατὰ τὰς παραλαβὰς*. Πυροσυστατικὴ ἐν σχήματι πλακῶν. Ἐκάστη μερὶς ἀπαρτίζεται ἐκ πλακῶν συνολικοῦ βάρους τὸ πλὴν 500 γιλ. γ. μ. Ὁ ἔλεγχος περιλαμβάνει μηχανικὰς, φυσικὰς καὶ χημικὰς δοκιμὰς, αἵτινες δέον νὰ ἐκτελῶνται ἐπὶ πλακῶν ὑποστασῶν τουλάχιστον πρὸς ἑκατομῆρον τὴν ἔψησιν ὑπὸ πίεσιν. 1) *Μηχανικαὶ δοκιμαί*. Δέον νὰ ἐκτελωνται ὑπὸ θερμοκρασίαν 10°—20°. α) *Δοκιμὴ διὰ σκληρομέτρον*. Μετρᾶται ἐπὶ 30 ἢ εἰσδυσῖς σφαίρας ἐκ βεβαμμένου χάλυβος, διαμέτρου 5 γιλ., πεφορωμένης διὰ βάρους 2400 γ.γ.μ. Ἡ δοκιμὴ ἐκτελεῖται ἐπὶ τεσσάρων κυλίνδρων διαμέτρου 30 γιλ., ἀποκοπτομένων ἐκ τεσσάρων πλακῶν πάχους τουλάχιστον 10 γιλ. Δι' ἕκαστον κύλινδρον μετρῶνται τέσσαρες εἰσδύσεις, ἡ δὲ μέση τιμὴ αὐτῶν δέον νὰ περιλαμβάνηται μεταξὺ 1—1,30 γιλ. β) *Δοκιμὴ συνεχῶς εἰσεως*. Καθ' ὁμοιον τρόπον λαμβάνονται τέσσαρες δακτύλιοι διαμέτρου 100—110 γιλ. καὶ πάχους 4—5 γιλ. εἶτα εἰς ἕκαστον καὶ ἐπὶ καταφανοῦς μέρους χαράσσονται δύο χαρααὶ ἐπισημαντικαὶ ἀπέχουσαι 50 γιλ. Ἡ ἕλιξ ἐκτελεῖται διὰ βραδείας καὶ συνεχῆς περιστροφῆς κυλίνδρων πρὸς τὸν ἀξονα αὐτῶν, διαμέτρου 19 γιλ. Τὸ δειγμὰ δὲν πρέπει νὰ κοπῇ ὑπὸ βάρους κατωτέρου τῶν 9,500 γιλ. κατὰ τετραγωνικῶν χυλοσῶν τῆς τομῆς τομῆς, ἡ δὲ ἐπιτυγχανομένη ἐπιμήκυνσις νὰ ἦ τουλάχιστον 130%. Τὴν συνθήκην ταύτην δέον νὰ ἐκπληρώσῃ τουλάχιστον οἱ τρεῖς δακτύλιοι. Διὰ πλάκας μικροτέρου πάχους ὁ ἔλεγχος ἐκτελεῖται ἀνάλογως τοῦ πάχους αὐτῶν. γ) *Δοκιμὴ συμπίεσεως*. Χρησιμοποιοῦνται τέσσαρες κύλινδροι ἀποκοπτομένου ἐκ πλακῶν πάχους περίπου 20 γιλ. Ἐκαστος κύλινδρος συνθλίβεται βραδέως εἰς τρόπον, ὅστε ὑπὸ πίεσιν 2800 γιλ. κατὰ τετραγωνικῶν ἑκατοσῶν τῆς τομῆς τῆς μέσης διαμέτρου τὸ ἀρχικὸν τοῦ κυλίνδρου ὕψος νὰ ἐλαττωθῇ κατὰ τὰ 75—79%. Τὸ μέσον ὕψος μετρᾶται τῇ βοηθείᾳ μικροῦ ἐκ παραφίνης κυ-

